

Referat af Museumsforum Syddanmarks Årsmøde

Mandag den 21. marts 2022 kl. 9.30-15.00

Clay Keramikmuseum Danmark, Kongebrovej 42, 5500 Middelfart

Tema: Bæredygtighed på museer

Velkomst, Mette Thybo, Naturama, formand for Museumsforum Syddanmark

Nils Jensen, direktør ODM: Perspektiver på en fælles indsats blandt landets museer for grøn omstilling

Fælles fodslag imellem museerne.

Definition på bæredygtighed: Brundtlandrapporten.

Verdensmålene. Masser af initiativer. Hvordan opnår vi synergi og fælles læring?

Grøn bæredygtighed: ODM har mange forespørgsler – parathed skal udnyttes. Hele verden har brug for grøn omstilling. Fondene efterspørger grønne initiativer. **Undersøgelse af museernes hjemmesider** og forhold til grøn omstilling og hvad står der i vedtægterne. 41 museer ud af 100 museer nævner bæredygtighed/grøn omstilling. 29 omtaler det i forbindelse med formidling. 12 af de 100 meddeler at de gør noget for at nedbringe eget aftryk. 34 ud af 100 nævner at der arbejdes med bæredygtighed i forhold til udstillinger. 11 ud af 69 museer angiver at cafeen har grønne initiativer. Der mangler praktiske håndtag, fælles læring, mangler økonomi/manpower til at arbejde med det.

Hvad gør ODM:

Samarbejde med "Green attraktions" – hotel og restaurationsbranchen – DAZA, ODM, VPAC, Horesta, og FFD, hvor der arbejdes med en certificeringsordning.

Projekt med arbejdstitel: "Museernes grønne akademi": Hvad kan vi indenfor museumsområdet selv gøre for at dele det, vi allerede ved i museumsverdenen? Integrere viden og guidelines i museernes praksis online publikation, kurser, netværk etc. Samarbejde med fonde om mulighederne.

Bæredygtige attraktioner: Troværdig miljømærkningsordning.

Green key certificering for museer: Der arbejdes aktuelt på hvad der skal give point, og hvad der er obligatorisk for museer.

Politisk delmål – strategiske midler til grøn omstilling.

ODM har med alliancen Dansk Kulturliv plæderet for et "prioriteringsbidrag" til kulturen på Finansloven.

Morten Søvsø: Kan SLKS sætte krav til den grønne omstilling i kvalitetsvurderingerne? God idé!

Mads Kähler Holst, direktør Moesgaard Museum: Grøn omstilling på Moesgaard – strategi og profil

Moesgaard Museum har arbejdet med en strategi for museets grønne omstilling siden 2018. Den vil sætte afgørende rammer om driften fremadrettet. Det vil være vanskeligt. Den grønne omstilling vil være vigtig for gæsterne fremadrettet – en ny samfundsmission.

Moesgaards strategi: **Helhedsblik på prioriteringer**, skal være en integreret del af Moesgaards arbejde. Ligger også som en del af museets grundlag. F.eks. balancer i forbindelse med naturforvaltning, forbrugssiden, facilitering af at agere grønt (både ansatte og besøgende).

Naturen: 110 hektar skov og park. F.eks. skovcertificering. Helhedsplan sammen med DN for det resterende åbne landskab imod vest.

Forbrug: Direkte og indirekte anskaffelser. Vurderes på CO2 aftryk.

To meget forskellige bygninger – gammel og ny. Ny – var en af verdens mest energi effektive museumsbygninger ved åbningen. Genstandssiden betyder meget. Størst energiforbrug i sommerhalvåret pga. nedkøling i udstillingerne. Gjort meget for at optimere det, men yderligere forbedringer kræver større investeringer.

Anskaffelser: Ingen præcise tal for aftryk, men lægger sig op ad Aarhus Universitets metoder. Bl.a. arbejdes med udstillingssamarbejder. Indkøbspolitik for f.eks. IT - grønne aftryk med i f.eks. serverløsninger, lagerkapacitet. Forventer 7% nedskæring på CO2 aftrykket for IT. Der skal arbejdes analytisk og strategisk for at gennemskue, hvor det giver bedst mening af arbejde med den grønne omstilling.

Anne Sofie Omme, museumsinspektør Trapholt: Museets grønne omstilling – et forsøg til fælles læring og diskussion

Hvordan vi arbejder med grøn omstilling på Trapholt ifht. formidling, forskning og bevaring. Første trin er at se på vores mindset. Den måde vi laver udstillinger på, den måde vi spiser på og rejser på.

Digitale platforme der kan hjælpe med at gøre kultursektoren grønnere: *Julies Bicycle, KI Culture, Climate Coalition*. Disse platforme tilbyder guider til kultursektoren generelt.

Trapholts klimaseminar. Bæredygtighed tænkes ind i bygningen, genbrug – dvs. hellere reparationer end udskiftning. Genbruge udstillingsmaterialer. Transport: Både ansatte og besøgende. F.eks. måske rabat til besøgende cyklister. Men ofte er de besøgendes CO2 aftryk ved transporten til museet meget stort i fh.t. resten af museets impact.

Grønne initiativer f.eks. i fh.t. mad til personale og receptioner uden kød.

Change me (udstilling) – kunstnerne arbejder løsningsorienteret, skal inspirere til grøn omstilling – hvordan? Samarbejde mellem kunstnere og virksomheder – vi vil tænke bredere end alene museet. Kunsten har et stort forandringspotentiale.

Praktisk øvelse - samtale imellem deltagerne 2 og 2: Hvordan arbejder I med grøn omstilling? Conni Ramskov, Museum Kolding: Hvordan renoverer man gamle bygninger, så de bliver grønne? Man har renoveret til bevaring af det gamle, men hvordan gøre det bæredygtigt? Fredede bygninger giver mange problemer (Flemming Just).

Signe Lykke Littrup, museumsinspektør, Frilandsmuseet: Kan gamle bondegårde inspirere nutidige boliger?

Forsknings og formidlingsprojekt: *Der hvor vi bor. Nu, engang og i fremtiden. 2022-2024*

Frilandsmuseet, Kgl. Akademi, Arkitektskolen, SDU og RUC med støtte på 5 mill. fra Veluxfonden. Hvordan oplever Frilandsmuseets gæster museets bygninger? Gæsterne: Vi har set det hele, når vi har set et hus. De besøgende kan ikke skelne forskellene på husene.

Hvordan kan de gamle huse formidles, så man f.eks. ser, at de er stedstypiske.

Mange lag i husene formidles ikke p.t.. Non verbal kommunikation ved at gøre noget sammen.

Fysisk fordybelse.

Ønsket er at publikum får en fornemmelse af, hvordan husene ligger i landskabet.

Man har brugt de materialer, der var i området -f.eks. tang og ler. Kræver ikke transport og også vedligehold kan gøres på stedet. Det kan også forgå uden at det giver bæredygtighedsproblemer. Hidtil har det primært været etnologer, der har formidlet på Frilandsmuseet – det handlede om det levede liv. Huse og genstande var bare en ramme. Nu undersøger vi hvordan arkitekter kan formidle husene og deres bæredygtighed.

”Husene har deres geografi i sig”

Mål: Bruge bygningskulturarven på Frilandsmuseet til at styrke klima og resursebevidsthed i fremtidig boligefterpørgsel.

Antologi udgives snart: ”Open Air museums as sites for sustainable Future Practices.”

Vi gerne inspirere til at gøre bæredygtige huse til fremtidens boligdrømme.

Konstruktive eksempler f.eks. en materialepyramide ligesom madpyramiden.

Hans Dam Christensen, professor, Institut for kommunikation, KU: "... gennem fagligt og økonomisk bæredygtige museers virksomhed og samarbejde..." (2012) – Bæredygtighed genbesøgt 10 år efter

I 2012 kom "bæredygtighed" ind i Museumslovens formålsparagraf – hvorfor?

(Museumsloven: § 1. Lovens formål er gennem **fagligt og økonomisk bæredygtige museers virksomhed og samarbejde at sikre kulturarv og naturarv i Danmark og udvikle betydningen af disse i samspil med verden omkring os.**)
Internationalt blev der diskuteret bæredygtighed.

"Bæredygtighed" er nævnt 24 gange i Midtvejsrapporten for en ny Museumslov.

I høringssvarene køber man ikke helt "bæredygtighed". ODM: "Såkaldt bæredygtige museer... Sammenslutningen af museumsforeningers høringssvar: Bæredygtig: Kryptisk og elitær tilgang. Poul Bache udgav i 2021 bogen **Finkultur og mangfoldighed. 60 års kulturpolitik**. Skriver at museerne skal være bæredygtige fagligt og økonomisk.

Kan museer bidrage til kulturel bæredygtighed? Og hvordan måler vi kulturel bæredygtighed?

Fælles diskussion med foredragsholderne og med Nils Jensen, ODM som moderator

Branchespecifik uddannelses tilbud i ODM's efteruddannelse.

Strategiarbejde både bottom up og oppefra og ned. Det skal ikke kun være spin.

Man skal arbejde systematisk og analytisk – f.eks. også i bestyrelsen.

Se på den engelske hjemmeside "Julies Bicycle" og få guidelines til grøn omstilling og måling af CO2 aftryk.

Vi bør sammen tænke på, hvad vi gør ifh.t. evt. bilfrie søndage – det kan blive en stor udfordring for museerne, da mange museer vanskeligt kan nås uden bil.

Generalforsamling Museumsforum Syddanmark

Årsberetning 2021-2022 ved Mette Thybo

Beretningen er vedlagt som bilag.

Godkendelse af årsregnskab

Regnskabet blev godkendt

Fastsættelse af kontingent

Uændret 1000 kr. pr. år pr. institution

Godkendelse af budget

Godkendt

Indkomne forslag. Ingen forslag.

Valg:

Mette Søvsø genopstiller ikke til bestyrelsen,

Morten Søvsø er valgt til bestyrelsen fremadrettet.

Øvrig bestyrelse genvalgt.

Eventuelt. Intet til evt.